

BİLMİYENLERİN ALLAH BİZİMLE KONUŞSA DEMELERİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah hepinizden râzı olsun... Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi dünyada, ahirette üzerinize olsun... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun, muratlarınıza erin... Allah sizi iki cihanda sevindirsin...

Bugünkü ayet-i kerime sohbetlerimde, Kur'an sohbetimde Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 118 ve 119. ayet-i kerimesi üzerinde konuşacağım. Ayetleri okuyalım, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahim*:

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْ لَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ
أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

(البقرة: ١١٨)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

(*Ve kàle'llezîne lâ ya'lemûne lev lâ yukellimune'llàhu ev te'tînâ âyeh, kezâlike kàle'llezîne min kablihim misle kavlihim, teşâbehet kulûbühüm, kad beyyenne'l-âyâti li-kavmin yûkînûn.*) (Bakara, 2/118)

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

(البقرة: ۱۱۸)

(*Innâ erselnâke bi'l-hakkı beşîren ve nezîren ve lâ tûs'elü an ashâbi'l-cahîm.*) (Bakara, 2/119) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

(*Ve kàle'llezîne lâ ya'lemûn*) “Bilmiyenler, o kimseler ki bilmiyorlar, dediler ki: (*Lev lâ yukellimûna'llàh*) ‘Allah bizlerle konuşmalı değil miydi? (*Ev te'tînâ âyetün*) Yahut, bize bir ayet gelmeli değil miydi? Ya bize bir ayet gelmeliydi, ya da Allah bizlerle konuşmalı değil miydi? Konuşmalıydı.’ Bilmeyenler, o kimseler ki bilmiyorlar, böyle dediler. (*Kezâlike kàle'llezîne min kablihim*) Buna benzer sözleri, onlardan önce kimseler de söylemişlerdi. Bunlardan öncekiler de, yâni daha önce gelmiş olan milletlerden, o milletlere peygamber geldiği zaman ona itiraz eden, o milletlerin itirazcıları, müşrikleri, kâfirleri de, (*misle kavlihim*) bunların sözleri gibi sözler söylediler, söylemişlerdi. (*Teşâbehet kulûbühüm*)Gönülleri, kalpleri birbirlerine benzedi, benzeşmiş.

(*Kad beyyenne'l-âyâtî*) Ayetleri biz kesin olarak beyan etmiştik, beyan etmiş bulunuyoruz; (*likavmin yûkînûn*) yakîn sahibi, şeksiz şüphesiz inanan insanlara biz ayetlerimizi açıkça beyan ettik. Yâni, bir eksik bahis konusu değil.”

119. ayet-i kerime, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

(*Innâ erselnâke bi'l-hakkı*) “Biz seni hak ile, gerçek ile irsal ettik, gönderdik, (*beşîren*) müjdeleyici olarak, (*ve nezîren*) ihtar edici, korkutucu olarak. (*Ve lâ tûs'elü an ashâbi'l-cahîm*) Ashab-ı cahîmin, cehenneme girecek, cehennemlik olan kimselerin hali senden sorulmayacak.”

a. Allah Bizimle Konuşsun Demeleri

Şimdi biraz, bu ayet-i kerimelerin üzerinde olan rivayetleri özetleyerek konuşalım:

(*Kâle'llezîne lâ ya'lemûn*) “O kimseler ki bilmiyorlar, bilmeyenler, cahiller dediler ki: Allah bizimle konuşmalı değil miydi, yahut bize bir ayet gelmeli değil miydi?”

Bunlar kim?..¹

قَالَ رَافِعُ بْنُ حُرَيْمَةَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا مُحَمَّدُ إِنَّ كُنْتَ رَسُولًا

مِنَ اللَّهِ كَمَا تَقُولُ فَقُلْ لِلَّهِ فَلْيُكَلِّمْنَا حَتَّى

نَسْمَعَ كَلَامَهُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ فِي ذَلِكَ مِنْ قَوْلِهِ

İbn-i Abbas'tan rivayet edildiğine göre, Râfi' ibn-i Hüreymile veyahut Hermele... Hüreymile, Hermele'nin tasğîridir, Hermelecik demek yâni. Yâni, Hermele veya Hüreymile oğlu Rafi' isimli yahudi. Yâni bu, Medine'nin müslüman olmayan, yahudi olan kişilerinden, eşrafından birisi. Bu şahıs Rasûlüllah SAS'e, Peygamber-i Zîşânımız'a demiş ki:

(*Yâ muhammed*) “Ey Muhammed!..”

Biz salât ü selâm getiriyoruz adı anılınca... Çünkü Peygamber Efendimiz'in adı anıldığı zaman salât ü selâm getirmeyen, gerçekten cimri kimse demektir. Çünkü ne eksigi var ki, ne sebep var ki, neyi eksilir ki salât ü selâm getirmiyor. Yâni bir şeyi eksik tabii ama... Sevgisi olsa aşk ile, şevk ile salât ü selâm getirir. Yâni getirseydi ne olurdu, niye getirmiyor?.. Gerçekten cimri. Dudaklarını kıpırdatmaktan üşeniyor, tembelleniyor, cimrileniyor, yapmıyor. Salât ü selâm ona olsun...

İsmiyleveyalakabıylahitabederlerdi. (*Yâebe'l-kâsım!*) “Ey Kâsım'ın babası!” derler. İsmiyle hitab etmiş bu rivayete göre... “Yâ Muhammed! (*In künte rasûlen mina'llah*) Eğer sen Allah'tan bize gönderilmiş, insanlara gönderilmiş bir elçiyisen, rasûlsen, peygambersen; (*kemâ tekûlû*) senin ifade ettiğin gibi gerçekten Allah tarafından gönderilmiş bir peygambersen sen, (*fekul li'llâh*) Allah'a de ki, söyle de,

¹ İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.314, no:1137; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

(*Feyükellimünâ*) Allah bizimle konuşsun; (*hattâ nesmeu kelâmehû*) biz de Allah'ın konuşmasını duyalım! Söyle ona da bizimle konuşsun, biz de Allah'ın kelâmını duyalım!" dedi.

(*Feenzele'llâhu fî zâlike min kavlihî*) "Onun üzerine Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimeyi indirdi." Yâni sebep-i nüzûl-ü âyeh, bu ayetin iniş sebebi İbn-i Abbas'tan gelen rivayete göre böyle. Yâni bu yahudicik:

"—Eğer sen peygambersen Allah bizimle konuşsun, söyle Rabbine de Allah bizimle konuşsun, biz de onun sesini duyalım!" dedi. Bunun üzerine bu ayet-i kerime indi:

"O kimseler ki bilmiyorlar.." Yâni neyi bilmiyorlar? Edebi bilmiyorlar, imanı bilmiyorlar, gerçekleri bilmiyorlar, Cenâb-ı Hakk'ın gazab edeceği huyları bilmiyorlar, sözleri bilmiyorlar, böyle küstahlık ediyorlar. Nasıl davranılması gerektiğini bilmiyorlar, bilmiyorlar, bilmiyorlar... (*Lâ ya'lemûn*) Bilmiyorlar, cahiller.

"Bizimle Allah konuşmalı değil mi?" dediler. Allah-u Teâlâ Hazretleri de diyor ki: (*Kezâlike kâle'llezîne min kablihîm*) "Bu isteği bundan önceki ümmetlerin itirazcıları da yapmıştı, bunlardan öncekiler de böyle demişlerdi."

Evet, hatırlayacaksınız; eğer dersleri, bu sohbetlerimizi, Kur'an-ı Kerim ayetlerini açıklayan, Kur'an-ı Kerim üzerine olan radyo, televizyon sohbetlerimizi dinlediyseniz hatırlayacaksınız; buna benzer ayet-i kerimeler inmişti. İnmiş olan ayet-i kerimeleri anlatmıştık. Bunları belirten bazı ayetleri okuyalım:

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا
مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرَ مِنْ
ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً

(النساء: ١٥٣)

(*Yes'elüke ehlü'l-kitabi en tünezzile aleyhim kitâben mine's- semâ'*) “Ehl-i kitap, yâni kendisine kitap indirilmiş, peygamber gönderilmiş olan kavimler, yahudiler, hristiyanlar...” Ama burada yahudiler olması ihtimali daha kuvvetli. (*En tünezzile aleyhim kitâben mine's-semâ'*) “Onların üzerine gökten bir kitap indirmeni istediler. (*Ve kad seelû mûsâ ekbere min zâlike*) “Mûsâ'dan da bundan daha ilerisini, daha büyüğünü istemişlerdi.” Mûsâ Aleyhi's-selâm... Tabii biz peygamber oldu mu severiz, sayarız, (*Aleyhi's-selâm*) “Ona selâm olsun!” deriz.

(*Fekâlû erina'llàhe cehreten*) “‘Çok aşikâr olarak Allah'ı bize göster!’ demişlerdi.” (Nisâ: 153) Halbuki görmeye gözleri tahammül edemez.

Sonrayine Bakara Sûresi'nden hatırlayacaksınız,
bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى
نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً

(البقرة: ٥٥)

(*Ve iz kultüm*) “Ey yahudiler hani siz demiştiniz, hatırlayın o zamanı ki sizin kavminiz, ecdadınız ne demişti, sizin tarihinizde var: (*Yâ mûsâ*) Ey Mûsâ, –*Aleyhi’s-selâm* diyoruz biz yine– (*len nü’mine leke*) biz sana inanmayacağız; (*hattâ nera’llâhe cehreten*) ap açık olarak Allah’ı görmeden inanmayacağız!” demiştiniz. (Bakara, 2/55)

Tabii biliyorsunuz, Mûsâ AS kavminden yetmiş seçkin eşraf, âyândan insanlar seçti. Tur Dağı’na geldiler. Allah-u Teâlâ Hazretleri Mûsâ AS’a vahyederken, bir bulut çöktü üzerlerine... Bunlar, Cenâb-ı Hakk’ın Mûsâ AS’a hitabını kulaklarıyla duydular. “Biz de duyalım! Mâdem sana Allah hitap ediyormuş biz de hitabı duyalım!” demişlerdi. Duydular. Bu sefer de:

“–Sesini duyduk, yüzünü de görelim!” Cemâlini demiyorlar yâni. “Sesini duyduk ama, bir de aşikâre görelim!” dediler.

Tabii, dağ sarsılmaya başladı, yerlere kapandılar.

Okumuş olduğumuz, eski derslerimizde bahis konusu etmiş olduğumuz ayetlerde bu bildiriliyor. Yâni eski insanlar da, onların da içinden bazı kimseler böyle küstahlaşmışlar, “Allah bizimle de konuşmalı değil mi?” demişler. Konuşmasını duyunca da daha ileri gitmişler, görmek istemişler.

Tabii, Mûsâ AS da peygamber olarak, edeble diyor ki:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرِيَنِي وَلَكِنِ
أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ
تَرِيَنِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا

(الأعراف: ١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) “Yâ Rabbi, lütfet, buyur da, tecelli eyle de, cemâlini seyr eyleyeyim!” dedi. (*Kâle lenterânî*) Allah-u Teâlâ Hazretleri: “Yâ Mûsâ, benim cemâlimi temaşa etmeye tâkat getiremezsin! (*Ve lâkini'nzur ile'l-cebeli feini'stekarra mekânehû fesevfe terânî*) Şu dağa tecelli edeyim, eğer o dağ o tecellîme tahammül ederse, o zaman sen de tahammül edebileceksin demektir. Edemezse, sen de tahammül edemeyeceğini anla o dağın halinden...” buyurdu.

(*Felemmâ tecellâ rabbühû li'l-cebeli*) “Mevlâsı, Mûsâ AS'ın Rabbi, hepimizin, alemlerin Rabbi Allah-u Teâlâ Hazretleri Tur Dağı'na tecellî edince, (*cealehû dekkâ*) dağ parça parça oldu. Yâni, o tecellînin şiddetine dayanamadı.” (A'raf, 7/143)

Biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz'e vahiy geldiği zaman, fizikî olarak, maddî olarak başka insanların da hissedeceği olağanüstü durumlar meydana gelirdi. Meselâ, devenin üstündeyse Peygamber Efendimiz, vahiy geldiği zaman, deve artık ayakta duramaz çökerdi. Bir kimseye böyle dizi filan değıyorsa, oturdukları

yerde dizi parçalanacak gibi olurdu. Sonra bir arı vızıltısı gibi ses duyulurdu. Yâni bu olağanüstü vahyin gelişine tâkat getiremiyor her varlık.

Dağa da Cenâb-ı Mevlâ tecelli buyurunca, tecelliden dağ parça parça parçalandı. Yâni, bunların istekleri kendilerine ihsan olursa, Cenâb-ı Hak'ı görmeye tahammülleri olmaz, parça parça olurlar, baygın düşerlerdi. Nitekim Mûsâ AS da baygın düşmüştü.

Ama bunların hepsi bahane... Eskiler de böyle dedi, bunlar da böyle diyor:

“—Göster de, duyalım da...”

Yâni, sonra ne olacak, duydular da ne oldu?.. Yine inatlarında devam edenler devam etti. (*Teşâbehet kulûbühüm*) Yâni, bu bir halet-i ruhiyedir. Ve gönülleri bunların birbirlerine benziyor, kalpleri eskilerin kalplerine benzemiş durumda... Kalpleri birbirlerine uyuşturdu, müteşâbih oldu, benzer oldu. Yâni aynı kafa, aynı zihniyet, aynı katı gönül, aynı inat, aynı itiraz, aynı küstahlık...

(*Kad beyyenne'l-âyâti li-kavmin yûkînûn*)

“Ama edebli olan, sağlam imana sahip olan kimselerin, kâfi miktarda tatmin olması için, Cenâb-ı Hak nice nice ayetler, mucizeler, gözle görülen, kulakla işitilen, yaşanılan olaylar da gönderdi.” Göndermedi değil, yâni müşriklerin istekleri havada kalmış değil. İnananlar inandı da, inanmayanlar işi daha da yokuşa sürüp daha başka itirazlar yaptılar.

b. Müşriklerin İtirazları

Şimdi bunlar, bu cahiller, ya böyle bu Medine’de yaşayan Rafi’ ibn-i Hüreymile gibi ehl-i kitaptan olanlar, yahut da bunların bir rivayete göre küffar-ı Arap olduğu yâni Arapların müşrik olanları, müslüman olmayanları, putperestlikte devam edenleri, Rasûlüllah’a karşı çıkanları olduğu bu sözü söyleyenlerin onlar olduğu rivayeti de var.

Meselâ, başka ayetlerde buyruluyor, onlar demişler ki:

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَىٰ
مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ

(الأنعام: ١٢٤)

(*Ve izâ câethüm âyetün*) “Bir ayet-i kerime geldiği zaman, (*kâlû len nü’mine hattâ nü’tâ misle mâ ûtiye rusülü’llâh*) ‘Allah’ın rasullerine verilen şeyler bize de verilmedikçe inanmayacağız!’ dediler.” (En’am, 6/124)

Hatta başka ayetlerde buyruluyor ki:

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا
مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا

(الإسراء: ٩٠)

(*Ve kâlû len nü'mine leke*) “Yâ Muhammed, biz sana inanmayacağız; (*hattâ tefcûra lenâ mine'l-ardi yenbûà*) sen bizim şu istediklerimizi yap; gözümüzün önünde yerden bir su fışkırt, pınar fışkırt görelim!’ dediler.” (İsrâ, 17/90) Şöyle olsun, böyle olsun görelim...

Çeşitli böyle itirazları oldu. “İki tarafta melekler bulunsun, seninle beraber gezsün... Senin bir böyle bağlık bahçelik yerin olsun, oradaki meyvalarından biz yiyelim!..” gibi hayallerinden çeşit çeşit istekleri dolu... Onları böyle söylediler. Böyle olmazsa, inanmayız dediler. Hatta:

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنشَرَّةً

(المدثر: ٥٢)

(*Bel yürîdü küllü'mriin minhüm en yû'tâ suhufen müneşşereh.*) “Sanki her birisi kendilerine şöyle açılmış bir takım sayfalar, yazılı sayfalar verilmesini istiyorlar.” (Müddessir, 74/52) Yâni, sanki kendilerine özel vahiy gelsin, kitap gelsin, kırtasiye, kağıt üzerine yazılı; o zaman inanacaklar.

Böyle çeşit çeşit itirazlar... Ama Cenâb-ı Hak inananların kalplerini şekten, şüpheden temizleyecek kadar mucizeleri Peygamber Efendimiz'e verdi. Mâkul delilleri gösterdi, ayet-i kerimeleri indirdi. Akıllarına hitab etti, gönüllerine hitab etti, gözlerine hitab etti... İnanan inandı.

Hatta müşriklerin çoğu, Rasûlüllah'ın Rasûlüllah olduğunu bildikleri için, "Aman tedbirli olun, şöyle olsun, böyle olsun..." diye engelleme yaptılar. Bildikleri halde inatlarından inanmadılar, inatlarından mücadele ettiler. Yahudilerin bir kısmı da, kendi evlatlarını bildikleri kadar kesin olarak, Peygamber Efendimiz'in peygamber olduğunu bildikleri halde, tâbî olmadılar. "Sen Rasûlüllahsın!" diyemediler, kendi yollarını bırakamadılar.

Alışmış oldukları veya menfaatlerinin devam etmekte olduğu düzenin bozulmasını istemediler. "İnanırsak bizim halimiz ne olur? Elimizdeki menfaatlerimiz, şu andaki sömürülerimiz tükenir." filan gibi şeylerle kabul etmediler.

Bunlar tabii böyle inatla karşı çıktığı için, Allah-u Teâlâ Hazretleri bunlar hakkında buyuruyor ki, başka ayetlerde gelecek:

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

(يونس: ٩٦-٩٧)

(*Inne'llezîne hakkat aleyhim kelimetü rabbike lâ yü'minûn. Ve lev câethüm küllü âyetin hattâ yeravü'l-azâbe'l-elîm.*) "Gerçekten haklarında Rabbinin sözü, hükmü sabit olanlar, her bir ayet onlara gelmiş olsa bile, elim azaba uğrayıncaya kadar, ta cehennemi görünceye kadar inanmayacaklar." (Yunus: 96-97)

Cehennemi görünce, kendilerine:

أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا

(الأنعام: ٣٠)

(*E leyse hâzâ bi'l-hak*) “Bu hak mıymış, gerçek miymiş, hakîkaten var mıymış?” denilecek. (*Kâlû belâ ve rabbinâ*) “Rabbimiz’e and olsun ki, evet varmış, doğruymuş.” diyecekler. (En’am, 6/30) Ama, o zaman iş işten geçmiş oluyor.

Maalesef, insanlar acizliklerine bakmadan küstahlaşıyorlar, akli mantığı bir tarafa bırakıyorlar, insafı bırakıyorlar, alemleriyaratan Allah-u Teâlâ Hazretleri’yle inatlaşıyorlar. Hem ömürlerini bu inatla geçiriyorlar, dünyada mahvoluyorlar; hem de ebedi saadet yolu olan ahiretlerini mahvediyorlar, ebediyyen cehenneme müstehak oluyorlar, orayı kazanıyorlar. Oraya gitmeye kendilerini hazırlıyorlar. Kendi elleriyle kendilerini ateşe atıyorlar.

وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

(كاف: ٢٩)

(*Ve mâ ene bi-zallâmin li'l-abîd*) “Ben kullarıma zulmedici değilim.” (Kaf, 50/29)

وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

(يونس: ٤٤)

(*Ve lâkinne'n-nâse enfüsehüm yazlimûn*)
“Fakat, insanlar kendi kendilerine zulmediyorlar.” (Yûnus, 10/44) Kendileri haksızlık yapıyorlar, Kendileri günahlar işliyorlar, kendileri cezaya müstehak oluyorlar. Kendileri, kendilerini cehenneme atmaya sebep olacak küstahlıklar yapıyorlar.

İster ehl-i kitap olsun, ister Arapların inanmayan, inatçı müşriklerin muhalifleri olsun, işte böyle olmadık şeyler istediler. İstedikleri şey olduğu zaman bile, bazıları yine inanmadılar. Gördükleri olağanüstü şeylere de sihir dediler. Yâni, olağanüstü olduğu için tabii, tabii demiyorlar, sihir diyorlar. Yâni, çeşitli şekillerde böyle yine itiraz ettiler ve böyle geçti.

c. Seni Beşîr ve Nezîr Olarak Gönderdik

119. ayet-i kerimede Cenâb-ı Hak Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ

عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

(البقرة: ۱۱۹)

(*Innâ erselnâke bi'l-hakkı beşîren ve nezîren ve lâ tûs'elü an ashâbi'l-cahîm.*) (Bakara, 2/119)

(*Innâ*) “Ben Azîmü’ş-şân...” Azamet *nun*’u ile hitab... *Vâhidü ehadü ferd* olan Cenâb-ı Hak;

vahdehû lâ şerike leh olan, şerîki nazîri olmayan Allah-u Teâlâ Hazretleri, azamet sîgasıyla buyuruyor ki: “Biz seni hak ile, beşîr ve nezîr olarak gönderdik.” Yâni, “Ben Azîmü’ş-şân, seni hak ile, beşîr ve nezîr olarak gönderdim.” buyuruyor.

Peygamber Efendimiz, (*Ünzile aleyye*) “Bu benim hakkımda indi.” buyurmuş.

Ersele-yürsilü-irsâl; birisini elçi olarak, rasûl olarak göndermek demek. (*Innâ erselnâke*) *Ke* zamir-i muttasıl. Buradaki *ke* Peygamber Efendimiz’e hitap: “Ey Rasûlüm, seni gönderdik.”

(*Bi’l-hakkı*) *Bi*, kelimelerin başına gelen bir edat, harf-i cer; ile mânâsına geliyor. “Hak ile biz seni gönderdik.” Yâni, “Sen hak ile geldin. Hem tebliğ ettiğin haktır, hem peygamberliğin haktır. Yâni, peygamberliğin bir hayal, bir uydurma, bir vehim, bir zan değil haktır, gerçektir. Getirdiğin Kur’an-ı Kerim, ahkâm; onlar da Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hak ahkâmıdır, kelâmıdır, emirleridir. Hakîkîdir, yâni hayal değildir, daha başka bir şey değildir, gerçeklerdir. Biz seni gerçek ile gönderdik, gerçekten gönderdik, gerçeği tebliğ edesin diye gönderdik.” mânâlarına.

(*Beşîren*) *Beşîr* müjdeleyen demek. *Büşrâ*, müjde demek Arapça’da. *Beşîr*, *mübeşşir* mânâsına geliyor; müjdeleyici. Neyi müjdeleyici?.. Cenneti müjdeleyici. (*Nezîren*) *Nezîr*, ihtar edici, korkutucu; “Bak böyle yaparsanız, sonra fenâ olur.” diyen.

Neyi ikaz edici?.. “Aman, kötü hareket ederseniz cehenneme düşersiniz, ahirette ebedi azaba uğrarsınız.”

Bu ikisi hal oluyor. Yâni müjdecî olarak, müjdecî halinde; ve ikazcî, uyarıcı olarak, korkutucu olarak. İkisi birden; hem müjdecî, hem korkutucu... “İyi hareket ederseniz cennete gidersiniz; kötü hareket ederseniz cehenneme düşersiniz!” diye.

“Bu hal ile, bu sıfat ile hakla gönderdik seni. Haktır, gerçektir peygamberliğin.” Çünkü zaman zaman, Peygamber SAS Efendimiz de kendisine gelen halleri tanımak isterdi:

“—Acaba bu benim kendime ait bir şey mi, yoksa dışımdan böyle bir emir mi?..” diye.

Cenâb-ı Hak ona:

“—Tereddüt etme, sen hak ile gönderildin, peygamberliğin haktır, biz sana vahy ettik.” diye, o kendisine gelen şeylerin sübjektif, yâni kendi içinden, kendi kendine bir ruhi durum olmadığını, dışarıdan bir etki olduğunu bildiriyor. Vahyin de dışarıdan, böyle tesir olarak geldiğini demin de söyledim size.

Cenâb-ı Hak, “Tereddüt etme ey Rasûlüm!” diye ihtar ediyor. Çünkü, Peygamber Efendimiz biraz vahiy kesilince, “Acaba bir kabahatim mi var?” diye tereddüt ediyordu. Mâkul bir insan olarak çeşitli ihtimalleri düşünüyordu. Ama Cenâb-ı Hak kendisine, “Tereddüt etme ey Rasûlüm! Şu şöyledir, şu gerçektir, bu böyledir.” deyince, ilk inanan, en kuvvetle inanan, en sağlam şekilde inanan ve bağlanan;

emirleri en sağlam şekilde tutan Peygamber SAS Efendimiz oluyordu. (*Beşîren bi'l-cenneh nezîren mine'n-nâr*) “Cennetle müjdeleyici, cehennemden koruyucu olarak.” gönderdik.

(*Ve lâ tûs'elü an ashâbi'l-cahîm*) *Tûs'elü* fiili, muzârî fiili meçhul sîgasıyla. “Sen sorulmayacaksın!” (*Len tûs'ele*) gibi. “Sana sorulmayacak, sen sorguya çekilmeyeceksin! (*An ashâbi'l-cahîm*) Ey Rasûlüm, isterse bunlar inansınlar, isterse inat etsinler, inanmasınlar; sen tebliğ edicisin, müjdeleyicisin, ihtar edicisin. Sen onların halinden sorulmayacaksın!” Yâni, “Niye bunlar kâfir oldular diye, Cenâb-ı Hak sana sormayacak ki... Sen tebliğ etmiş olacaksın vazifeni; onlar da yapmamış, dinlememiş, iman etmemiş olacaklar, cehenneme gidecekler. Onların halini, Cenâb-ı Hak sana sormayacak, onların vebalini sana yüklemeyecek. Sen tebligatını yap, müjdeni ver, ihtarını çek; inanmak inanmamak sorumluluğu, mükellefiyeti onların üzerinde...”

Şimdi, (*tûs'elü*) diye bir kıraat var. (*Ve lâ tes'el*) kıraati de var. O zaman, “Sen sorma; (*an ashâbi'l-cahîm*) cehenneme girecek olan kimselerin hakkında soru sorma!” Yâni, “Bu cehenneme kimler gidecek? Şunun acaba hali ne olacak?..” mânâsına gelir. Bu *lâ tes'el*, nehy-i hazır sîgası oluyor.

Burada Peygamber Efendimiz'den bir hadis rivayet ediyor İbn- i Kesir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

لَيْتَ شِعْرِي مَا فَعَلَ أَبَوَايَ لَيْتَ شِعْرِي

مَا فَعَلَ أَبَوَايَ لَيْتَ شِعْرِي مَا فَعَلَ أَبَوَايَ

(*Leyte şiarî mâ feàle ebevâye, leyte şiarî mâ feàle ebevâye, leyte şiarî mâ feàle ebevâye*)
Ebevâye, anam babam demek. Yâni: “Benim annem babam, keşke bilseydim ne yaptılar acaba?”

Kendisi peygamber olmadan evvel ahirete göçtükleri için, onlar acaba ne yaptılar diye hallerini merak ettiği için, böyle söylemiş.

(*Ve lâ tes’elü an ashâbi’l-cahîm*) “Sen kendilerine iman gelmemiş, tebligat gelmemiş, iman etmemiş cehenneme gitmiş olan insanlardan soru sorma!” Ayetin bu kısmı bundan dolayı indi diye rivayet edenler var.

Bir rivayet olarak hadis-i şerifte de, Rasûlüllah SAS Efendimiz’in anne ve babasına hayat verilip:²

أَنَّ اللَّهَ أَحْيَا لَهُ أَبَوَيْهُ حَتَّىٰ أَمَّنَا بِهِ

(*Enna’llàhe ahyâ lehû ebeveyhi*) “Onun için, anne babasına hayat verdi, (*hattâ âmenâ bihî*) her ikisi de Peygamber Efendimiz’e iman etti.” diye rivayetler var.

İbn-i Kesir bu rivayetin tenkidini yapıyor, (*isnâdühû daîf, va’llàhu a’lem*) diye bunun zayıf bir rivayet olduğunu söylüyor. Sonra, Peygamber Efendimiz’in böyle bir şey sormayacağını, bunun (*tüs’elü*) şeklinde olması gerektiğini, daha tercih edildiğini bildiriyor.

d. Tevrat'ta Peygamber SAS'ın Sıfatları

Sonra, Ahmed ibn-i Hanbel'den rivayet edilen bir hadis-i şerif naklediyor İbn-i Kesir tefsirinde:³

لَقِيتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ فَقُلْتُ
أَخْبِرْنِي عَنْ صِفَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فِي التَّوْرَةِ فَقَالَ أَجَلُ وَاللَّهِ إِنَّهُ لَمَوْصُوفٌ فِي
التَّوْرَةِ بِصِفَتِهِ فِي الْقُرْآنِ (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا
أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا) وَحِرْزًا
لِلْأُمِّيِّينَ وَأَنْتَ عَبْدِي وَرَسُولِي وَسَمِيَّتُكَ
الْمُتَوَكِّلَ لَا فَظٌّ وَلَا غَلِيظٌ وَلَا سَخَّابٌ فِي
الْأَسْوَاقِ وَلَا يَدْفَعُ بِالسَّيِّئَةِ السَّيِّئَةَ وَلَكِنْ
يَعْفُو وَيَغْفِرُ وَلَنْ يَقْبِضَهُ حَتَّى يُقِيمَ بِهِ الْمِلَّةَ
الْعَوْجَاءَ بِأَنْ يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَيَفْتَحُ بِهَا
أَعْيُنًا عُمِيًّا وَأَذَانًا صُمًّا وَقُلُوبًا غُلْفًا

(خ. حم. ق. عن عطاء بن يسار)

² *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.60, no:150.

³ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.747, no:2018; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.174, no:6622; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.95, no:246; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.147, no:1410; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.45, no:13079; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.392; Atâ' ibn-i Yesâr Rh.A'ten.

(*Lakîtü abda'llâh'ibni amri'bni'l-âs*) “Mısır fatihi Amr ibnü'l- As'ın oğlu Abdullah'la karşılaştım diyor Atâ' ibn-i Yesâr. (*Fekültü*) Dedim ki: (*Ahbirnî an sıfâti rasûli'llâh fi't-tevrâh*) Bu Tevrat'ı bilen, okuyan bir sahâbi. Mısır'da Fustat'taki büyük Ulu Cami'de kabri var, ziyaretini yapmıştık, Allah şefaathlerine erdirsin...

“—Tevrat'ta Rasûlüllah Efendimiz'in geleceği bildiriliyor, İncil'de Peygamber Efendimiz'in geleceğine dair bilgiler var. Ahir zaman peygamberi hakkında, onun sıfatları hakkında bilgiler var. Bana bunlardan haber ver.” diye, bu Tevrat'ı okumuş bir kimse, bilgili bir kimse olarak tanındığı için soruyor.

O da dedik ki: (*Ecel*) “Peki evet. (*Va'llâhi innehû lemevsûfun fi't-tevrâti*) Allah'a yemin olsun ki Tevrat'ta (*bi-sıfatihî fi'l-kur'ân*) Kur'an-ı Kerim'de nasıl anlatılmışsa, Kur'an-ı Kerim'de zikredilen sıfatlarıyla Tevrat'ta da zikredilmiştir.” diyor.

Evet Kur'an-ı Kerim'de, o Tevrat'taki ayetlerin anlatımı var. Tevrat'ta böyle geçiyor, İncil'de böyle geçiyor diye Saf Sûresi'nde, Fetih Sûresi'nde ve daha başka sûrelerde bu bilgiler var. Nasıl geçiyor? Onun Arapça'sını şöyle anlatıyor:

(*Yâ eyyühe'n-nebiy*) “Ey Peygamber! (*Innâ erselnâke*) Biz seni gönderdik rasûl olarak, (*şâhiden*) bir şahit, yâni insanlara şehadet edici; (*ve mübeşşiren*) müjde verici, (*ve nezîren*) ihtar edici, (*ve hirzan li'l-ümmiyyîn*)

ve kendilerine kitap verilmemiş ümmî bir kavim olan milletini cehennemden koruyucu bir kişi olarak gönderdik. (*Ve ente abdî ve rasûlî*) Sen benim hem kulumsun, hem rasûlümsün. (*Semmeytüke'l-mütevekkil*) Ben seni Allah'a tevekkül edici kul diye isimlendirdim.” Peygamber Efendimiz'in isimlerinden birisi de Mütevekkil'dir.

(*Lâ fazzun ve lâ galîzun ve lâ sahhâbun fi'l-esvâk*) “O haşin konuşan, kaba saba, sokaklarda, çarşı pazarda şey yapan bir insan değildir. (*Ve lâ yedfau bi's-seyyieti's-seyyieh*) Kötülüğü kötülükle karşılamaz; (*ve lâkin ya'fû ve yağfiru*) kötülük yapanı affeder, bağışlar.

(*Ve len yakbidahû*) Allah onun ruhunu kabz etmeyecek, hayatına nihayet vermeyecek, yanına almayacak, irtihal ettirmeyecek; (*hattâ yukîme bihi'l-millete'l-avcâ'*) eğri milleti doğrultmadan, yâni imanı hakim kılmadan; şirki hor zelil, mahv u perişan ve münhezim ve muzmahil kılmadan Allah onun hayatını nihayetlendirmeyecek, ahirete irtihal ettirmeyecek. (*Bien yekûlû lâ ilâhe illa'llâh*) O eğri millet, yâni müşrik millet '*Lâ ilâhe illa'llâh*' diyecekler.”

(*Feyeftehu bihî a'yünen umyen*) “Bu ahir zaman peygamberiyle Allah kör gözleri açacak, (*ve âzânen summen*) sağır kulakları işitir hale getirecek, (*ve kulûben gulfen*) katılaştırmış, perdeleşmiş gönülleri aydınlatacak. Gözler açılacak, hakikatleri görecekler. Kulaklar duymaya başlayacak, gerçekleri duyacaklar.

Katı kalbler, perdeli kalpler açılacak, kapalı, kılıflı kalplerin kılıfı yırtılacak, gerçekleri görecekler. Yâni, o müşrikler imana gelecekler.” diye böyle Tevrat’ta geçtiğini, Abdullah ibn-i Amr ibn- i As RA, soru üzerine böyle cevaplandırmış.

Aynı zât [Atâ’ ibn-i Yesâr] diyor ki:⁴

لَقِيتُ كَعْبًا فَسَأَلْتُهُ فَمَا اخْتَلَفَا فِي حَرْفٍ
إِلَّا أَنْ كَعْبًا يَقُولُ بِلُغَتِهِ أَعَيْنًا عُمُومِي
وَإِنَّا صُمُومِي وَقُلُوبًا غُلُوفِي

(*Lakîtü kâ’ben*) “Sonra ben Ka’b el-Ahbâr’la karşılaştım.” O Tevrat’ı çok iyi bilen, İbrânice’yi çok iyi bilen bir kimseydi. (*Feseeltühû*) “Ona aynı meseleyi sordum: ‘Tevrat’ta ahir zaman peygamberi, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ’nın evsafı nasıl geçiyor?’ diye bir de ona sordum.” İki ayrı zamanda, iki ayrı kişiye soruyor. (*Fema’htelefâ fî harfin*) “Harfiyyen aynen, aynı şekilde, yâni Abdullah ibn-i Amr ibn-i As’ınki gibi cevap verdi.”

(*Illâ enne kâ’ben yekûlü bi-lugatihî*) Yalnız buyurmuş ki: (*A’yünen umûmâ, ve âzânen sumûmâ, ve kulûben gulûfâ*) Yâni, kalblerin kılıflı olduğunu, kulakların sağır olduğunu, gözlerin kör olduğunu başka bir telaffuzlu kelimeyle, lügatla ifade etmiş.

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.174, no:6622; Atâ’ ibn-i Yesâr Rh.A’ten.

Demek ki gerçeğin te'yidi olmuş oluyor. Tevrat'ta bu bilgiler aynen var. Onlar da zaten, "Ahir zamanda bir peygamber gelecek, zamanı da yaklaştı." diye, Peygamber Efendimiz gelmeden önce müşriklere söyleyip duruyorlardı. Zaten öyle bir peygamberin gelmesini bekliyorlardı. Ama geldikten sonra, toplumsal olaylar, kişisel rûhî durumlar, menfaat durumları dolayısıyla bazıları iman etmedi, hayatlarını mahvettiler.

e. Hak İle Beraber Olun!

Her devirde böyle oluyor. Bu devirde de böyle olabilir. Dinleyicilerim için de böyle olabilir. Herkes için hayat bir imtihandır. Herkes duyduğunu değerlendirecek, doğruyu, eğriyi tartacak; doğruyu kabul edecek, yanlıştan vazgeçecek. Yanlışta ısrar etmek felâkettir. Yanlışta, yalanda, eğride, bâtılda, boşta ısrar etmek felâkettir. Hakkı nerede görüyorsa, hakka tâbi olacak. Hoşuma giden bir hadis-i şerif, bizim İslâm mecmuamızda yazdığım makalelerde de zikretmişim; Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:⁵

زُلُّ مَعَ الْحَقِّ حَيْثُ زَالَ

(حب . طب . ع . عن مخول السلمی)

(Zül mea'l-hakkı haysü zâle) Nasihat buyurmuş. Buradaki zül keskin ze ile, peltek ze ile değil. İkisi başka köklerden geliyor. Buradaki zül, zâle-yezûlü fiilinden.

Öteki peltek ze ile *zül* olursa *zelle* fiilinden gelmiş olur, *zillet* masdarından; o değil. (*Zül*) Yâni, “Git, (*mea’l-hakkı*) hakkın yanına git, hakla beraber git; (*haysü zâle*) hak nereye giderse...”

Güneş meselâ doğudan doğuyor, gündüz tepeye çıkıyor, ondan sonra batıdan batıyor, sonra ortalık kararıyor. Ama güneşi takip ederse insan, devamlı aydınlıkta olur. Güneşin olduğu yerde daima aydınlık olur. Yâni eğer hakikat güneş gibiyse, nur saçıyorsa, etrafı aydınlatıyorsa; hakikatle beraber, o hakikat yer değiştirdikçe onunla beraber gitmek lâzım ki, insan aydınlıkta olsun. Eğer hakikat gidiyor da, bu olduğu yerde kalıyorsa; hakikat gidince olduğu yere karanlık çöker, karanlıkta kalır, mahvolur. Etrafı görmez, çukurlara düşer, uçurumdan yuvarlanır, mahvolur. Bu benzetme benim benzetmem. Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde, “Hak nereye giderse, sen de onun yanına git!” diyor. Yâni, insan biraz atik olacak, hareketli olacak. Şartlar değişince, hakîkatin nerede olduğunu anlayacak, ısrar etmeyecek.

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.176, no: 7276, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.196, no:5882; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.322, no:763; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.III, s.137, no:1568; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.998; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.56, no:7854; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.30, no:2046; Mahvel es-Sülemî RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.VII, s.593, no:12342; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XV, s.1363, no:43578; *Câmiu’l-Ehâdîs*, c.V, s.331, no:4236; RE. 13/6.

Durduğu yerde kalıp da, —ayak topu tabiriyle— ofsayta düşmeyecek yâni. Çünkü herkes öbür tarafa gitmişken, bu tarafta kalırsa, öteki takımın oyuncularından da daha geride, kale tarafında kalırsa; o zaman ofsaytta kalır, hakem düdüğü çalar. Yanlış yâni.

Hakikatin nerede olduğuna bakacak, ona koşacak ve hakikati kucaklayacak, hakikati alacak, hakikate tâbi olacak. Çok önemli, hayatımızın en önemli prensibi...

Onun için, biz ilmi teşvik ediyoruz. Akli kullanmasını Cenâb-ı Hak kullarına emrediyor. Ve cehennemliklerin de cehenneme düştüğü zaman, “Ah, keşke aklımızı kullansaydık!” diye pişmanlık duyacaklarını Kur’an-ı Kerim’de bildiriyor. Aklını kullanması lâzım, doğruyu anlaması, doğrunun yanına gelmesi lâzım!

Peygamber Efendimiz Mekke-i Mükerrede’deydi. “Doğru söylüyorsun, iyi söylüyorsun ama, işte biz zayıfız. İman edersek kavmimizin eşrafı, ayânı bize baskı yapar...” diye Rasûlüllah’ın yanına bir kısmı gelemedi.

Bazı kabileler hacca geldikleri zaman, Mina’da, Müzdelife’de Peygamber SAS onlarla konuştuğu zaman:

“—Çok doğru söylüyorsun, mâkul şeyler söylüyorsun ama, biz sana tâbi olursak Kureyş’le aramız bozulur, buna tahammül edemeyiz.”

İşte menfaat... Hakkı gördü ama, menfaatinden vazgeçemiyor.

Ama bazıları dediler ki:

“—Her ne pahasına olursa olsun, kendimizi koruduğumuz gibi seni koruruz! Malımızı koruduğumuz gibi seni koruruz! Yanımıza gel yâ Rasûlallah!” dediler.

Davet ettiler Peygamber Efendimiz’i ve Peygamber Efendimiz Mekke-i Mûkerreme’den Medine-i Münevvere’ye hicret etti. Mekke-i Mûkerreme’den hakikat güneşi Medine’ye geçti. Şimdi artık Medine’ye gitmek lâzım! Bütün müslümanların hicret etmesi gerekiyordu, hicret etmeyen günahkâr durumunda oluyordu. Herkesin Rasûlüllah’ın etrafında toplanması lâzımdı.

Sonra yıllar geçti, Mekke fethedildi. Artık hicret mecburiyeti kalmadı, iş tamamlandı. O zaman, “Kötülüklerden iyiliklere hicret gerekir.” diye Efendimiz söyledi.

Ama hayatımızda bu her gün cereyan edip durur. Anneyle baba münakaşa eder, iki komşu münakaşa eder, karşına iki ihtilaflı şahıs gelir... Her zaman menfaat hesabı yapmayacaksın, hangisi bana daha yakın demeyeceksin. Hatta hasmın, düşmanın bile olsa, haklıya haklı diyebileceksin. Haksıza, dostun bile olsa, sen haksızsın diyebileceksin. Annen, baban bile olsa, eşin, kardeşin bile olsa, kendi menfaatin bile olsa, hakkı çiğnemeyeceksin, hakkı çiğnetmeyeceksin, hakkı tutacaksın. Böyle gider, Cenâb-ı Hakk’ın rızası böyle kazanılır.

Böyle olmadığı zaman işler batar, yatar, bozular, herkes menfaatini düşünür, herkes kasasını doldurmaya bakar, ahireti unuttur... O zaman toplumlar da batar, kişilerin ahiretleri de *hebâen mensûrâ*, amelleri de zâyi olur. Dünyada ettiklerine bin bir kere, milyon kere, milyar kere pişman olurlar.

Bu dünyaya çok önem veriyor, bu dünyada yaşayan insanlar, hepimiz önem veriyoruz. Halbuki, Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki, buradaki camide okumuştuk, sahih bir hadis-i şerif:⁶

“Bir insan dünyada hep cevr ü cefâ çekmiş, hiç yüzü gülecek durum olmamış; elem, keder, üzüntü, hastalık vs... Ahirette Cenâb-ı Hak onu cennetine sokar, şöyle bir cennetine daldırır, batırır. Sonra, ‘Ey kulum, dünyada sen bir ızdırab çektin mi, azab, üzüntü gördün mü?’ diye sorar. (*Lâ va’llâhi*) ‘Hiç bir azab görmedim, vallâhi.’ diye yemin eder.” Çünkü dünya hayatı ahiretin yanında sıfır. Hiç önemsemez.

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.411, no:5021; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1445, no:4321; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.203, no:13134; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VI, s.231, no:3521; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VII, s.500; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.328, no:6989; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.391, no:1313; İbn-i ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.248, no:35541; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.528, no:39513; *Camîu’l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.480, no:26478.

“Dünyada hep nimetler içinde, en mükemmel izzet ve ikram içinde, refah içinde yaşamış insan da cehennemlik, cehenneme bir daldırılır, çıkartılır: ‘Dünyada bir nimet, lezzet gördün mü ey kulum?’ diye sorulur. (Lâ va’llâhi) ‘Hiç bir lezzet, nimet görmedim.’ der.” Çünkü cehennemnin ebedi azabı yanında dünyadaki nimetler solda sıfır. Sıfırın, sıfırının sıfır... Bir hiç gibi, bir zerre gibi kalır.

Millet bunu bilmiyor. Peygamber Efendimiz söylüyor sahih hadislerde ama, milletler, insanlar bunu bilmiyor; dünyadaki üç günlük hayatın hasis menfaatleri için hakkı çiğniyor, bâtıllı işliyor, zulmü yapıyor... Şehirleri muhasara ediyor, bombalıyor, insanları, çoluğu çocuğu öldürüyor, kanları akıtıyor. İşte şu isimle, bu isimle, şu sebeple, bu sebeple... Yâni insan insanın hemcinsi, kardeşi ama, dünyada 20. Yüzyıl, Birleşmiş Milletler vs.ler zulümleri hiç engellemiyor. Herkes kendi yandaşı oldu mu, ayağa kalkıyor; kendi aleyhtarı oldu mu, en büyük zulümler yapılsa bile sesini çıkartmıyor. Tabii imtihan bu... İmtihanı kaybediyor.

Mü’minin bütün ömrü cevr ü cefâ ile geçse yılmayacak. Neden?.. Bir an gibidir, bir düş gibidir bu hayat... Ahirette ebedî saadet var. Onun için bu dünya hayatında isterse nimet olsun, isterse olmasın. Ama Cenâb-ı Hak bin bir türlü nimeti de veriyor yine. Olmasa bile aldırmayacak, sabredecek; cenneti kazanacak.

Sahabe-i kiram öyle yaşadı, Peygamber Efendimiz SAS öyle yaşadı, öyle tavsiye buyurdu. Dünyanın lezzetine, nimetine kapılmadı. Keyfe, safaya salmadı, çalıştı, çabaladı. İnsanlığa en güzel şeyleri öğretti. En güzel ahkâmı getirdi. Bize ona uymak düşüyor, yılmamak düşüyor, fütur getirmemek, fetrete düşmemek, gevşememek gerekiyor. Devamlı çalışacak. Ölürse şehid oluyor, kalırsa gazi oluyor. Zahmet çekerse, sevap kazanıyor. Nimet olursa şükrediyor, yine sevap kazanıyor. Mü'minin sırtı yere gelmez.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne sonsuz hamd-ü senâlar olsun ki, bizi müslüman eyledi. Bu en büyük nimettir. Çünkü dünyanın cevri de safâ ve sevap oluyor; safası da şükredersen sevap oluyor. Yâni, her hâl ü kârda müslüman sevap kazanıyor. Kâfir de her hâl ü kârda hüsranda oluyor. Tabii ilk bakışta bir takım aldatıcı, boyalı görüntüler insanlara yanlış tercihler yaptırıyor.

Kâfir yanlış tercih yapmıştır. Mü'minin tercihi doğrudur. Faziletleri tutan doğru tercih yapmıştır; rezaletlere dalan, işleyen yanlış yapmıştır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize gayret, kuvvet versin... Fütur getirtmesin, ümitsizliğe düşürmesin... Yolunda hizmet etmekten ayırmasın... Rızasına vâsıl eylesin...

Tâkâtımızın üstünde imtihanlara uğratmasın...
Ama imtihan gelirse de, sabretme tâkâti versin,
yardım eylesin... Tevfikini refik eylesin... Her
işimizin önünü, sonunu hayır eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler,
es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

30. 11. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

